

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Osavuositarkastus I

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

1000 €	TA 2022	MUUTOS	MTA 2022	TOT. 31.3.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	3 673		3 673	556	-3 117	15,1 %	3 977	3 319
Myyntituotot	1 489		1 489	258	-1 231	17,3 %	1 489	1 332
Maksutuotot	1 557		1 557	298	-1 259	19,1 %	1 557	1 425
Tuet ja avustukset	553		553		-553	0,0 %	857	495
Muut toimintatuotot	74		74		-74	0,6 %	74	68
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintakulut	-53 564		-53 564	-12 978	40 585	24,2 %	-53 414	-51 106
Henkilöstökulut	-26 634		-26 634	-6 326	20 308	23,8 %	-26 634	-25 324
Palvelujen ostot	-10 234		-10 234	-2 398	7 836	23,4 %	-10 234	-9 280
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 023		-1 023	-177	846	17,3 %	-1 123	-790
Avustukset	-3 053		-3 053	-908	2 145	29,7 %	-2 803	-2 648
Muut toimintakulut	-12 620		-12 620	-3 169	9 450	25,1 %	-12 620	-13 064
Toimintakate	-49 890		-49 890	-12 422	37 468	24,9 %	-49 436	-47 786
Vuosikate	-49 890		-49 890	-12 422	37 468	24,9 %	-49 436	-47 786
Poistot ja arvonalentumiset	-897		-897	-162	735	18,1 %	-897	-696
Poistot ja arvonal.	-897		-897	-162	735	18,1 %	-897	-696
Tilikauden tulos	-50 787		-50 787	-12 584	38 203	24,8 %	-50 333	-48 483
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-50 787		-50 787	-12 584	38 203	24,8 %	-50 333	-48 483
Vyörytyserät	-2 752		-2 752		2 752	0,0 %	-2 752	-2 853
Vyörytystuotot								4 708
Vyörytyskulut	-2 752		-2 752		2 752	0,0 %	-2 752	-7 561
Kustannuslaskennalliset erät								
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-53 539		-53 539	-12 584	40 955	23,5 %	-53 085	-51 335

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella toimii kaksi lautakuntaa. Sivistyslautakunta ohjaa palvelutuotannossa varhaiskasvatus-, opetus- ja elinikäisen oppimisen palveluita. Hyvinvointilautakunta ohjaa palvelutuotannossa nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella edistetään tasa-arvoisesti kuntalaisten varhaiskasvatusta, opetusta, sivistystä, osaamista, vapaa-aikaa ja hyvinvointia. Palvelut on tuotettu asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen ensimmäisen vuosineljänneksen talous on toteutunut ennakoidusti. Tulosalueet ovat pysyneet talousarviossa ja palvelualueen talousarvio on toteutumassa myönnetyn resurssin mukaisesti. Toiminnan osalta alkuvuoteen on osunut haasteita erityisesti koronatilanteen uudelleen kiihtymisen ja Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyksen takia. Koronasta aiheutui vaikeuksia palvelutuotannolle, koska henkilöstöä oli paljon poissa ja sijaisten saanti oli hankalaa. Ukrainalaisten pakolaisten tulo Mäntsälään tuo paineita erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Tällä hetkellä varautumista on tehty lasten palveluihin pääsyn osalta, mutta kustannuksia ei pystytä vielä tarkemmin arvioimaan. Mäntsälä2026 ohjelmasta on toteutunut Arolan koulun osuus ja palvelualueen hallinnosta on vähennetty yksi henkilötyövuosi.

Sivistyksen ja hallinnon yhteiset

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen hallinnossa tehtiin Mäntsälän uuden kuntastrategian jatkovalmistelua, Mäntsälä2026-ohjelman läpikäynti aloitettiin ja tehtiin vuoden 2021 tilinpäätöksen valmistelu. Näiden lisäksi palvelualueella valmisteltiin Mäntsälän musiikkiopiston tilakysymystä. Oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluiden siirtoa käytiin läpi opetuspalveluissa ja Kuuma-kuntien yhteistyössä Keusoten kanssa sekä keskusteltiin tulevan hyvinvointialueen kanssa kuntien tukiluokkien toimintamallista ja hyvinvointialueen resurssoinnista niihin.

Opetuspalvelut

Koronan vaikutukset näkyvät kuluvan vuoden alun toiminnassa ja sen järjestämisessä edelleen. Yksikkökohtaiset erot koronatilanteessa ovat kasvaneet ja vahvistavat yksikkökohtaisen riskien arvioinnin merkitystä ja tärkeyttä. Rajoitustoimenpiteitä on purettu ja yhteistyömuotoja lisätty.

Uuteen kuntastrategiaan pohjautuen ja nykyinen turvallisuustilanne huomioiden erityiseksi painopistealueeksi on noussut 'Arjen turvallisuuden edistäminen'. Tavoitetta toteutetaan mm. Turvallisuuskansioiden päivityksen sekä toimenpideohjelman kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi avulla.

Opetuspalveluiden laajempaan tavoitteena on kehittää koulukohtaisia, hyvinvointia ja kiusaamisen vastaista toimintaa edistäviä menetelmiä yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opetuksen tulosalueen tiimit koostuvat hallinnon, rehtorien ja koulujen henkilöstön edustajista. Tiimityöskentelyn avulla olemme edistäneet toimenpideohjelman käyttöönottoa ja koulujen osallisuutta siinä. Tiimi jatkaa työskentelyään myös lv. 2022-2023. Kiusaamisen vastaisen työn perustana toimii lukusuosisuunnitelman liitteenä oleva suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä sekä tulosalueen turvallisuuskansiomalli. Toimenpideohjelma täydentää yhdessä tehtävää työtä entisestään.

Kouluterveyskyselyn, Tea-viisarin (terveyden edistämistyö) ja Opa-tiedonkeruun (opiskeluhoiltopalvelujen seuranta) tuloksia tarkasteltiin monialaisesti tammikuun hyvinvointiseminaarissa. Toimenpiteitä suunnitellaan osana normaalia palvelutuotantoa sekä mm. alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kuntakohtaisten tavoitteiden määrittelyssä. Hyvinvointialueen siirtymisen valmisteluun osallistutaan eri yhteistyöfoorumien kautta.

Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuva kunnan ohjaus- ja valvontavastuu kasvaa vuoden aikana toisen ikäluokan myötä. Paine kohdistuu loppukevääseen ja alkusyksyyn.

Ehnroosin koulu aloittaa uusissa tiloissa 1.8.2022 lukien. Uuteen kouluun siirrettäviä materiaaleja ja kalusteita on harkittu tarkkaan ja asiaa on valmisteltu koululla huolellisesti. Huokoisten materiaalien ja erityisesti oppikirjojen osalta on tunnistettu koulukohtainen riski kustannusten ylitykseen, joka on 0,1 milj. euroa.

Hankkeet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti, koronarajoitukset huomioiden. Merkittävimmät hankkeet ovat koulutuksellinen tasa-arvo-hanke, koulun kerhotoiminta, sitouttavan koulu yhteistyön hanke ja harrastamisen Mäntsälän malli. Talousarviossa hankkeiden tuloja oli arvioitu vähemmän suhteessa vuoden 2021 toteutuneisiin hankkeisiin, jolloin ennuste on 0,3 milj. euroa suurempi. Toimintakatteen osalta opetuspalveluissa ei ole tämän osalta ylityspainetta.

Sitouttavan koulu yhteistyön hanke käynnistyi vuoden 2021 elokuussa. Mäntsälä on hankkeen isäntäkunta. Hankkeen talouden ohjauksen ja seurannan näkökulmasta Sitko-hankkeelle perustetaan kevään aikana oma seurantakohde sekä suunnitelmien mukainen talousarvio toimintatulojen ja -menojen osalta, joka kohdistetaan opetuspalveluiden sitovuudelle.

Valmistavan opetuksen tarpeiden kasvu ukrainalaisten oppilaiden maahantulo myötä aiheuttaa henkilöstömenoissa kasvua, johon ei ole talousarviossa varauduttu. Valmistavan opetuksen rahoitus tullaan huomioimaan takautuvasti valtionosuusjärjestelmän kautta.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen tulot ja menot näyttävät toteutuvan suunnitellusti. Kotihoidon tukea on käytetty arvioitua vähemmän ja ensimmäisen kvartaalin jälkeen näyttää, että muutos on noin 0,25 milj. euroa. Kotihoidon tuen kuntalisän käyttö ei vielä näy osavuositarkastuksessa teknisistä syistä johtuen.

Varhaiskasvatuksessa on haastava tilanne pätevän henkilöstön saamiseksi, tämän johdosta sitovaksi tavoitteeksi vuodelle 2022 asetettiin avoimien toimien täyttäminen 30 % verran, avoimia toimia oli tammikuussa 2022 noin 46. Avoimien toimien täyttäminen esim. lastenhoitajien ketjutusten purkamisella pyritään pitämään työntekijät Mäntsälässä ja kohentamaan työnantajakuva.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä on pysynyt korkeana ja ylittää edellisen vuoden lapsimäärän noin 15 lapsella. Lapsimäärä vaikuttaa suoraan henkilöstömenoihin, joiden arvioidaan olevan pienempiä syksyllä 2022.

Koronan vaikutukset näkyivät suuremmassa laajuudessa keväällä 2022, jolloin henkilöstö ja heidän perheen jäsenensä sairastivat koronaa enemmän kuin edellisenä vuotena. Tämän lisäksi toimintaa hankaloittivat työtaistelutoimet ylityö- ja vuoronvaihtokieltoineen. Sijaisten saatavuus on ollut heikkoa ja paikoin mahdotonta, joten päiväkotien toiminta-aikoja on jouduttu turvallisuussyistä supistamaan.

Toiminnan kehittämistä on tehty kaikille yhteinen varhaiskasvatuksen –hankkeen avulla. Hanke sisältää paljon koulutuksia henkilöstölle. Koulutukset tukevat myös 1.8.2022 voimaan astuvia varhaiskasvatuslain muutoksia tuen tasojen toteuttamiseksi oikea-aikaisesti lasten tarpeiden mukaisesti.

Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointipalvelut

Kansalaisopisto

Korona vaikutti edelleen opetustoimintaan alkukeväästä. Aikuisten liikunnan kurssit ja kuorojen toiminta pääsi alkamaan vasta helmikuussa. Viranomaisten asettamat opetussulut ja ryhmien osallistujamäärärajoitukset vaikuttavat kurssimaksutuottoihin.

Vapaa-aikapalvelut

Liikuntapalveluissa on ollut koko alkuvuoden yhden liikunnanohjaajan vaje. Sijaisuuteen ei ole toistaiseksi saatu tekijää ja hakuaikaa on jatkettu. Liikuntaryhmät on kuitenkin saatu pidettyä vajeesta johtuen, mutta elintapa- ja liikuntaneuvonnan kysyntään ei ole täysin pystytty vastaamaan. Henkilöstövajeiden johdosta henkilöstömenot ovat alittuneet ensimmäisen kvartaalin osalta.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattori aloitti tehtävässään 1.3.2022. Hyvinvointipalvelualueen henkilöresurssit toteutuvat suunnitelman mukaisina.

Kirjasto

Eläköityneen kirjastonhoitajan tehtävä on ollut auki ja haku on jatkettu vähäisten hakijoiden vuoksi. Toinen paikka vapautui myös kirjastosta, kun työntekijä siirtyi toisiin tehtäviin ja rekrytointi on käynnissä kyseisen tehtävän osalta.

Ensimmäisen vuosineljänneksen perusteella näyttää, että elinikäisen oppimisen ja hyvinvointipalvelualueen talousarvio noudattaa tehtyä suunnitelmaa.

Talousarviomuutokset

Osavuositarkastuksen 1/2022 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Osavuositarkastuksessa ei määrärahamuutosesityksiä

Sivityksen ja hyvinvoinnin yhteiset

1000 €	TA 2022	MUUTOS	MTA 2022	TOT. 31.3.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-583		-583	-87	496	15,0 %	-583	-562
Toimintakate	-583		-583	-87	496	15,0 %	-583	-562

Opetuspalvelut

1000 €	TA 2022	MUUTOS	MTA 2022	TOT. 31.3.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	2 033		2 033	274	-1 759	13,5 %	2 337	2 592
Toimintakulut	-33 478		-33 478	-8 442	25 036	25,2 %	-33 578	-33 513
Toimintakate	-31 445		-31 445	-8 168	23 277	26,0 %	-31 241	-30 921

Varhaiskasvatuspalvelut

1000 €	TA 2022	MUUTOS	MTA 2022	TOT. 31.3.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	1 234		1 234	206	-1 028	16,7 %	1 234	1 289
Toimintakulut	-16 175		-16 175	-3 712	12 463	22,9 %	-15 925	-14 900
Toimintakate	-14 941		-14 941	-3 506	11 435	23,5 %	-14 691	-13 611

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin yhteiset

1000 €	TA 2022	MUUTOS	MTA 2022	TOT. 31.3.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	407		407	76	-331	18,8 %	407	327
Toimintakulut	-3 328		-3 328	-737	2 591	22,2 %	-3 328	-3 022
Toimintakate	-2 921		-2 921	-661	2 260	22,6 %	-2 921	-2 695

Investointien toteuma, poikkeamat ja ennuste

	Muutettu TA 2022	Muutettu KS 2022	Toteuma 1 - 3 / 2022	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA	Jäljellä MKS
Tilini						
Vaarojen ja riskien mukaiset investointitarpeet 2022	-60 000,00	-60 000,00	0,00	-60 000,00	0,0 %	-60 000,00
TOIMINTATUOTOT				0,00	0,0 %	0,00
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS				0,00	0,0 %	0,00
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				0,00	0,0 %	0,00
TOIMINTAKULUT	-60 000,00	-60 000,00		-60 000,00	0,0 %	-60 000,00
Iltapäivätoiminnan ja uuden opetussuunnitelman mukainen kalustaminen	-15 000,00	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,0 %	-15 000,00
TOIMINTATUOTOT				0,00	0,0 %	0,00
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS				0,00	0,0 %	0,00
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				0,00	0,0 %	0,00
TOIMINTAKULUT	-15 000,00	-15 000,00		-15 000,00	0,0 %	-15 000,00
Ehnröösön koulun ensikertainen kalustaminen 2022	-840 000,00	-840 000,00	-3 947,58	-836 052,42	0,5 %	-836 052,42
TOIMINTATUOTOT				0,00	0,0 %	0,00
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS				0,00	0,0 %	0,00
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				0,00	0,0 %	0,00
TOIMINTAKULUT	-840 000,00	-840 000,00	-3 947,58	-836 052,42	0,5 %	-836 052,42

Tilini	Toteuma 1-3/2022	Toteuma 3/2022	Muutettu KS 2022	Jäljellä MKS 2022	Toteuma-% MKS 2022	Ennuste 2022
Sivistys irtain						
TOIMINTAKULUT	-3 947,58	-3 948	-915 000	-911 052	0,43%	-915 000
TOIMINTAKATE	-3 947,58	-3 948	-915 000	-911 052	0,43%	-915 000

Ehnröösön koulun investointihankintojen kilpailutukset on tehty ja hankinnat toteutuvat kesällä 2022. Muiden investointien hankinnat ajoittuvat myös kesään ja syksyyn 2022.